

تدوین و اعتبار یابی الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری

کووید-۱۹

ابوذر قاسمی^۱، ذبیح پیرانی^۲، فائزه ناطقی^۳

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۰۶

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر تحلیل و تبیین الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ بود. **روش شناسی:** پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر روش، آمیخته از نوع اکتشافی متوالی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها در بخش کیفی داده‌بنیان و در بخش کمی، همبستگی و معادلات ساختاری بود. در بخش اول (کیفی) برای انجام مصاحبه میدانی، مشارکت‌کنندگان شامل اساتید برنامه‌ریزی درسی و برخی معلمان ابتدایی برجسته بود که در ارزشیابی معلمان، دارای رتبه‌های برتر استانی بودند که این افراد، به صورت هدفمند انتخاب گردیدند (۲۰ مصاحبه با ۲۰ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه داشت) و در بخش دوم (کمی)، جامعه آماری شامل معلمان ابتدایی شهر اراک بود (۳۶۰ نفر). ابزار پژوهش در بخش کیفی مصاحبه نیمه ساختاریافته و در بخش کمی، پرسشنامه (۳۶ گویه و در قالب چهار شاخص) انتخاب شد. برای بررسی و پاسخ به سؤالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم-افزارهای MaxQDA_{Pro}، SPSS₂₄ و Smart PLS₂ استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که چهار کد محوری فعالیت‌های یادگیری، اهداف، محتوای برنامه درسی تلفیقی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان کدهای محوری مدل برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ بودند. همچنین نتایج مدل ساختاری نشان داد هر چهار بعد از برازش کافی برخوردار می‌باشند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر، حتی بعد از پایان دوران پاندمی کووید-۱۹، می‌تواند راهگشای مدیران و برنامه‌ریزان آموزش ابتدایی کشور برای بهبود آموزش در دوران ابتدایی باشد.

واژگان کلیدی: برنامه درسی تلفیقی، آموزش مجازی، کووید-۱۹

^۱ دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

^۲ استادیار گروه روانشناسی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران (نویسنده مسئول).

^۳ دانشیار گروه علوم تربیتی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران.

مقدمه

نهاد آموزشی یکی از بزرگترین تولیدکنندگان اطلاعات و بی‌تردید عمده‌ترین مصرف‌کننده و ذخیره‌کننده اطلاعات و دانایی محسوب می‌گردد، این مهم در کشور ما به علت توسعه کمی نهادهای آموزش و توجه به مؤلفه‌های دینی و ملی از گستردگی و ارزش بالاتری برخوردار است. تولید دانش و کاربرد بهینه آن در فرآیند تعلیم و تربیت، موجب افزایش دانایی و توانایی فراگیران را در مهمترین مأموریت خود، یعنی تربیت نیروی انسانی توانمند و کارآمد بیش از گذشته توفیق خواهد داد (Rabeie, et al, 2021).

با این حال در طول تاریخ و در دوران معاصر، بحران‌های بسیاری بوده که بر روند حضور اجتماعی افراد جامعه تأثیر گذاشته است و باعث کاهش رغبت افراد برای حضور در بیرون از خانه شده است. بیماری‌های فصلی، آلودگی هوا، اغتشاشات و درگیری‌های خیابانی و ... از جمله این بحران‌ها بوده‌اند. اما بحران جدیدی که کل کشورها را متأثر از خود نموده است، شیوه ویروس کووید-۱۹ است. شیوع ذات‌الریه پنومونی کووید-۱۹ جدید در دسامبر سال ۲۰۱۹ در ووهان، استان هوبی، چین رخ داد و نگرانی جهانی در پی آن بود. مانند همه شیوع بیماری‌ها، اولین پاسخ روانشناختی احتمالی جمعیت عمومی ترس و وحشت از آلوده شدن است. آنها همچنین می‌ترسند که این بیماری همه‌گیر ادامه یابد (Dan, 2020).

شیوع بدون مرز این ویروس جدید و کشنده باعث تعطیلی مراکز عمومی، اماکن آموزشی و رویدادهای مهم از جمله سطوح مختلف فعالیت‌های اجتماعی و پژوهشی و ... در نقاط مختلف جهان شده است. در این رابطه یکی از نهادهای متأثر از کووید-۱۹، سازمان‌ها و مؤسسات آموزشی مانند مدارس و دانشگاه‌ها بود. در حالی که در دوران ابهام‌آمیزی در مبارزه با کووید-۱۹ به سر می‌بریم، مدارس می‌توانند پیوسته در تلاش برای ارائه آموزش با کیفیت بالا و ارتباط استوار با دانش‌آموزان باشند. برای انجام این کار لازم است مؤسسات آموزشی به نیازها و نگرانی‌های فراگیران گوش دهند و خود را با به روزترین ابزارهای فناورانه ارتقاء دهند (Zein Aldeen, et al, 2015). در این راستا فناوری اطلاعات و ارتباطات یکی از جدیدترین فناوری‌های ساخته شده به دست بشر معرفی شده که توانایی گردآوری، سازماندهی، ذخیره سازی و بازتاب اطلاعات را در قالب صوت، تصویر و متن‌های نوشتاری دارا است و با استفاده از ابزارهای رایانه‌ای و به کارگیری سیستم‌های مخابراتی محقق می‌شود (Gulpan, et al, 2020). با این حال مسلم است که در چنین شرایط متحولی فرایند آماده‌سازی فراگیران (کودکان، نوجوانان و جوانان) به‌عنوان اندیشمندان مستقل، شهروندان مؤدب و رهبران آینده دشوارتر و پیچیده‌تر می‌شود، چراکه ماهیت یادگیرنده، تجارب آموزشی، یادگیری، تدریس و ارزیابی بازده و کلاً عوامل و مؤلفه‌های آموزش مجازی تغییر کرده است. درضمن با وجود همه‌ی مشکلات و اشکالات موجود در آموزش‌های مجازی تحولات جهانی شدن موجب توسعه کمی و کیفی چنین آموزش‌هایی شده است (Rastegari, Salari, 2020).

از سویی برنامه‌های آموزش در سال‌های اخیر از امکاناتی برخوردار شده که تمامی آن‌ها دستاوردهایی از توسعه‌ی فناوری، دانش و مهارت‌های فردی‌اند. در اواخر دهه‌ی ۹۰ جهان جذب تحولی عظیم در نظام آموزشی به نام آموزش مجازی شد. این تحول به دلیل برخورداری از امکانات وسیع فناوری روز و فارغ بودن از محدودیت‌های زمان و مکان راه‌حل خوبی برای بسیاری از مشکلات آموزش سنتی است. با وجود این واقعیتی که امروز به آن می‌توان اشاره کرد حاکی از نابالغ بودن این نوع آموزش است. درحالی‌که آموزش‌های اینترنتی در جهان فناوری اطلاعات به‌سرعت روبه‌رشد است، پایین آمدن نقش برخوردهای رودررو، نبود حس گروهی لازم و تعهدات فردی و ضعف در جمع‌بندی مطالب آموزشی باعث کاهش اثربخشی این آموزش‌ها می‌گردد (Zein Aldeen, et al, 2015).

اما رشد فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات تمامی ابعاد دنیای امروز را دگرگون کرده است. جامعه‌ی امروز به انعطاف، پویایی و خلاقیت نیاز دارد و این نیازها را نظام آموزشی باید از طریق ایجاد فرصت‌های مناسب برای نوآوری، تعامل، اندیشه‌ورزی، مشکل‌گشایی و چالش با مسائل و مشکلات پیچیده‌ی دنیای کنونی برآورده سازد. ویژگی‌های منحصربه‌فرد آموزش مجازی از جمله فرصت استفاده از چندرسانه‌ای‌ها، فرارسانه‌ها، اتصال و ارتباط با پای‌گاه‌های دانش جهانی، تعامل و انعطاف‌پذیری و ... که از طریق جهانی‌شدن بیش-

از پیش گسترش یافته است. در این میان با وجود گسترش چشم‌گیر آموزش مجازی تحت تأثیر جهانی‌شدن آموزش در جهان در کشور ما همچنان آموزش‌های سنتی بیشترین حجم آموزش‌ها را به خود اختصاص داده است (Rastegari, Salari, 2020). با این حال و به طور کلی تعلیم و تربیت در دنیای پیچیده امروز مفهومی متفاوت با گذشته دارد. تحول علم و فناوری ضرورت تحول در فرایند فعالیت‌های آموزشی را انکارناپذیر کرده است. هرگز نمی‌توان با طرز تلقی گذشته و سوگیری‌های کهنه به دانش‌آموزان و تربیتشان نگرست. نظام‌های آموزشی باید نیروهایی تربیت کنند که در درک دنیای پیچیده امروز توان مند و در مدیریت و رهبری آن خلاق و مبتکر باشند و منطقی رفتار کنند (Hero, 2020).

از سویی پیش از این، نقش آموزش صرفاً به انتقال مجموعه‌ای از دانشی سازمان یافته و نظام ارزشی جامعه به نسل در حال رشد محدود می‌شد که این مهم در چارچوب و برنامه‌های برآمده از رشته‌های علمی با ساختاری مشخص و زنجیره‌ای نهادینه از مفاهیم، روش‌ها و گام‌های آموزشی عملی می‌شد، اما امروزه، نمی‌توان دانش را صرفاً از طریق حافظه جاودانه کرد. هم اکنون نقش آموزش به بیش از آنچه در گذشته بود توسعه یافته و برنامه‌های آموزشی جدیدی استفاده می‌شود که در آنها شخص انسان مهم است نه مسیری که طی می‌کند. در این برنامه‌ها، واقعیت‌ها و نیازهای دنیای جدید در فراسوی ساختار یکسویه نگر رشته‌های علمی جستجو شده و دیگر جزئی‌نگری و محدودیت‌های تخصصی شدن و تقسیم علوم، مطلوب به نظر نمی‌رسد. از این رو، نیاز به رویکردهای جامع اهمیت بیشتری پیدا کرده است و بدین سان جهت‌گیری‌هایی به نام رویکردهای «تلفیقی/ میان رشته‌ای»^۱ به تدریج ظهور کرده و ریشه دوانیده است (Motahhari Nejad, 2015). آشنایی با این رویکردها و چرایی آنها برای برنامه‌ریزان درسی به ویژه در دوره ابتدایی لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

بحث تلفیق به عنوان شیوه‌ای برای یادگیری واقعی، از طریق برداشتن مرزهای ساختگی بین موضوعات درسی شناخته شده است و تلفیق به عنوان یک راهبرد مهم آموزشی در آموزش پذیرفته شده است (Mahmoodi, et al, 2015). در سازماندهی تلفیقی محتوای برنامه درسی، مفاهیم و موضوعات درسی در قالب (موضوعی یا مضمونی) با یکدیگر تلفیق می‌شوند. برای حصول این امر با انتخاب (راهبردهای موضوعی) مناسب و استفاده از آنها، مفاهیم کلیدی این راهبردها در هم می‌آمیزند (Safarnavadeh, Mohamadi, 2015). صاحب‌نظران حوزه برنامه درسی، رویکردهای مختلفی را در سازماندهی محتوا به صورت تلفیقی ارائه کرده‌اند که هر کدام از آنها با توجه به ابعاد تلفیق دارای مدل‌هایی (به عنوان راهبردهای آن رویکرد) هستند که کاربرد آنها را در شرایط و موقعیت‌های خاص خود توجیه می‌نماید (Purwani, et al, 2015).

Kniep, et al (2020) در مورد مفهوم تلفیق اینگونه اظهار نظر می‌کنند: به ترکیب کردن یا مرتبط ساختن امور، به طور مفهومی و سازمانی اطلاق می‌شود. هدف این است که از طریق تلفیق تجارب یادگیری دانش‌آموزان و محتوایی که توسط معلمان ارائه می‌شود، دانش آموزان ارتباطات بین مجموعه‌های به ظاهر مجزای دانش را درک کنند و از پیچیدگی ذاتی دنیایی که در آن زندگی می‌کنند بهتر آگاه شوند و ق‌دردانی نمایند. در بسیاری از مدارس برنامه درسی در بر گیرنده موضوعات متعددی است و دانش آموزان در یک روز با ۶ یا ۷ موضوع درسی سر و کار دارند و اینجاست که احساس می‌شود باید تا حد ممکن، از تعدد موضوعی پدید آمده کاست. همچنین لازم است هماهنگی تناسب بین دید انسان درباره موضوعات محیط به وجود آید (Gajek, 2018).

گسیختگی و پراکندگی بخش‌های گوناگون برنامه درسی موضوع محور و رشته‌ای، عدم ارتباط آن با واقعیات زندگی شخصی و اجتماعی یادگیرندگان و بخش بخش شدن علوم و... سبب شده که یادگیرنده یک بعدی رشد نماید و به سوی جزم اندیشی سوق داده شود، همچنین از واقعیات زندگی فاصله بگیرد از آنجا که در دنیای واقعی فرد یک بعدی نیست و دارای ابعاد و نیازهای مختلف است و رشد ناموزون یک فرد را داخل یک گودال عمیق فرو می‌برد که سایر ابعاد تماشاگر آن هستند. بنا براین به منظور پاسخ گویی به نیازهای فرد و جامعه و رهایی از اثرات رویکرد سنتی باید رویکردی در برنامه درسی روی آورد که به جای موضوعات جزئی به موضوعات کلی پرداخته باشد. به گونه‌ای که این موضوعات در برگیرنده مسائل مهم و مورد نیاز خود و جامعه باشد و همزمان در

¹ . Integration/ Interdisciplinary

برگیرنده چند نظام رشته‌ای باشد یعنی به یک موضوع مورد علاقه فرد و جامعه از دید علوم مختلف پرداخته شود (Jazayeri, et al, 2020). همان‌طور که Himer ذکر کرده است، امروزه به دلیل انفجار دانش، برنامه تلفیقی خیلی بیشتر مورد نیاز است. لذا ماهیت دانش بایستی محدود به تعدادی از موضوعات باشد. هر فرد عامی متخصص نیز از نیاز امروز به داشتن یک دیدگاه تلفیقی معتقد است (Himer, et al, 2020). دیدگاهی که بتواند یک تفسیر تئوری و کلی از جهان به وی ارائه دهد. فلسفه‌ی آموزش و پرورش بنا بر مقتضیات هر جامعه و نسلی متغیر است چنانکه در نسل گذشته تنها به انتقال مجموعه‌ای از یک دانش سازمان یافته و با ایجاد و ارتقای نظام ارزشی حاکم بر رفتارهای فرد و جامعه، محدود می‌شد که این نکته در چارچوب و برنامه‌ای متأثر از یک نظام رشته‌ای با ساختاری مشخص و زنجیره‌ای نهادینه و از مفاهیم روش‌ها و گام‌های آموزشی نمو می‌داشت (Khavari, 2009). اما امروزه فلسفه آموزش و پرورش توسعه یافته است و از جزیی‌نگری و محدودیت تخصصی شدن و تقسیم علوم خارج شده و بنا بر زندگی انسان به صورت کل واحد است، برنامه ریزی درسی نیز به صورتی تغییر یافته است که: اولاً انسان مسائل را به خوبی بشناسد و ثانياً برای حل آنها اقدام کند. تلفیق در برنامه‌های درسی از مباحث بسیار اساسی و چالش‌انگیز در طراحی برنامه‌های درسی به شمار می‌آید و موضوعی است که ذهن بسیاری از پژوهشگران را به خود اختصاص داده است. از سویی با توجه به اینکه در حال حاضر رویکرد آموزش به دلیل همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ به صورت مجازی در آمده است، توجه به تلفیق برنامه درسی در فضای مجازی کمتر مورد توجه قرار گرفته است و لذا توجه به این موضوع برای بهبود کیفیت برنامه آموزش مجازی لازم به نظر می‌رسد. از سویی تا کنون پژوهش‌های زیادی در خصوص بهبود فضای آموزشی در دوران کرونا صورت گرفته اما خلاً تحقیقاتی در زمینه برنامه درسی تلفیقی در فضای مجازی مورد تأکید متخصصان مدیریت آموزشی وجود دارد که می‌بایست مورد بررسی و واکاوی قرار گیرد. از سویی با توجه به این که دوره ابتدایی از مهم‌ترین مراحل تحصیل در همه نظام‌های آموزشی دنیاست، ضرورت دارد که در برنامه درسی این دوره نیز از بهترین الگوها استفاده نمود، یادگیری تلفیقی می‌تواند دانش آموزان را برای زندگی در آینده آماده سازد و هدف اصلی آموزش را که همان آموزش برای زیستن است تحقق یابد، بر این اساس پژوهش حاضر سعی خواهد داشت به تحلیل و تبیین الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ بپردازد.

روش شناسی

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر روش، آمیخته از نوع اکتشافی متوالی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها در بخش کیفی داده‌بنیان و در بخش کمی، همبستگی و معادلات ساختاری بود. در بخش اول (کیفی) برای انجام مصاحبه میدانی، مشارکت‌کنندگان در پژوهش شامل اساتید برنامه‌ریزی درسی و برخی معلمان ابتدایی برجسته بود که در ارزشیابی معلمان، دارای رتبه‌های برتر استانی بودند که این افراد، به صورت هدفمند برای مصاحبه‌های کیفی در موضوع پژوهش انتخاب گردیدند (۲۰ مصاحبه با ۲۰ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه یافت) و در بخش دوم (کمی) بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از پژوهش کیفی، اقدام به ساخت پرسشنامه گردید و این پرسشنامه در بین معلم‌های دور ابتدایی شهر اراک توزیع گردید. تعداد معلم‌های ابتدایی شهر اراک ۴۲۶۸ نفر بود و تعداد نمونه با توجه به جدول مورگان، ۳۵۱ نفر در نظر گرفته شد. به دلیل احتمال ریزش پرسشنامه‌های تکمیل شده توسط نمونه‌های پژوهش، ۴۰۰ پرسشنامه به صورت تصادفی در دسترس توزیع گردید و در نهایت، ۳۶۰ پرسشنامه به صورت صحیح عودت داده شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش در بخش کیفی مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با یک سؤال کلی بود (برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹، دارای چه فاکتورهایی است؟) بعد از انجام مصاحبه و رسیدن به اشباع نظری، پرسشنامه تدوین شد که شامل ۳۶ گویه و در قالب چهار کد محوری فعالیت‌های یادگیری، اهداف، محتوای برنامه درسی تلفیقی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، به صورت پنج گزینه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، ۵ امتیاز تا خیلی کم، ۱ امتیاز) تدوین شد. در این پژوهش از دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از جداول و نمودارهای توصیفی برای بیان ویژگی‌های دموگرافیک و توصیفی پژوهش نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد. برای تحلیل مصاحبه‌های انجام شده از نرم

افزار Max QDA نسخه Pro و برای بررسی و پاسخ به سؤالات پژوهش و برازش مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزار Smart PLS نسخه ۲/۰ استفاده شد.

در بخش کیفی تحقیق جهت بررسی روایی از قابلیت باورپذیری (اعتبار)، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری استفاده گردید. بدین منظور محقق جهت بررسی قابلیت باورپذیری از تأیید فرایند پژوهش توسط هشت متخصص و همچنین استفاده از دو کدگذار جهت کدگذاری چند نمونه مصاحبه جهت کسب اطمینان از یکسانی دیدگاه کدگذاران استفاده گردید. همچنین جهت بررسی انتقال‌پذیری از نظرات سه متخصص که در پژوهش مشارکت نداشتند در مورد یافته‌های پژوهش مورد مشورت قرار گرفتند. همچنین جهت بررسی قابلیت تأییدپذیری از ثبت و ضبط تمامی مصاحبه‌ها و بررسی آنان در زمان‌های مورد نیاز استفاده گردید. در بخش کیفی تحقیق جهت بررسی پایایی، از کمیته‌های تخصصی استفاده گردید. بدین صورت که از اعضای این کمیته تخصصی جهت کدگذاری موازی برخی مصاحبه‌ها و همچنین ارزیابی و برنامه‌های مربوط به مصاحبه‌ها استفاده شد (DiCicco-Bloom, Crabtree, 2006).

پایایی و روایی در پی‌ال‌اس در دو بخش سنجیده می‌شود: الف) بخش مربوط به مدل‌های اندازه‌گیری، ب) بخش مربوط به مدل ساختاری. پایایی مدل اندازه‌گیری بوسیله ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. بارعاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود که اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار ۰/۴ شود موید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی در مورد آن سازه قابل قبول است. همچنین در خصوص روایی محتوی نیز با استفاده از فرم‌های روایی‌سنجی CVI و CVR روایی مورد تأیید قرار گرفت. روایی واگرا و همگرا که مربوط به معادلات ساختاری است، مورد سنجش قرار گرفت.

یافته‌ها

نتایج تحلیل جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان در جدول شماره ۱ نشان داد که اکثر نمونه‌های پژوهش بیش از ۴۰ سال سن داشتند و دارای تحصیلات دکتری بودند.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	شغل	سن	تحصیلات	ردیف	شغل	سن	تحصیلات
۱	استاد	۵۶	دکتری	۱۱	معلم	۵۱	کارشناسی ارشد
۲	معلم	۴۳	کارشناسی	۱۲	معلم	۳۵	کارشناسی ارشد
۳	معلم	۵۰	دکتری	۱۳	استاد	۳۸	دکتری
۴	استاد	۴۷	دکتری	۱۴	معلم	۴۵	دکتری
۵	استاد	۳۹	دکتری	۱۵	معلم	۴۰	کارشناسی ارشد
۶	استاد	۴۰	دکتری	۱۶	معلم	۳۳	کارشناسی ارشد
۷	معلم	۵۰	کارشناسی	۱۷	معلم	۳۰	کارشناسی
۸	معلم	۴۶	کارشناسی ارشد	۱۸	استاد	۶۵	دکتری
۹	استاد	۵۷	دکتری	۱۹	معلم	۴۵	کارشناسی
۱۰	استاد	۴۵	دکتری	۲۰	استاد	۵۱	دکتری

در جداول شماره ۲ نتایج کدگذاری باز بر اساس کدهای مفهومی و مقولات آورده شد.

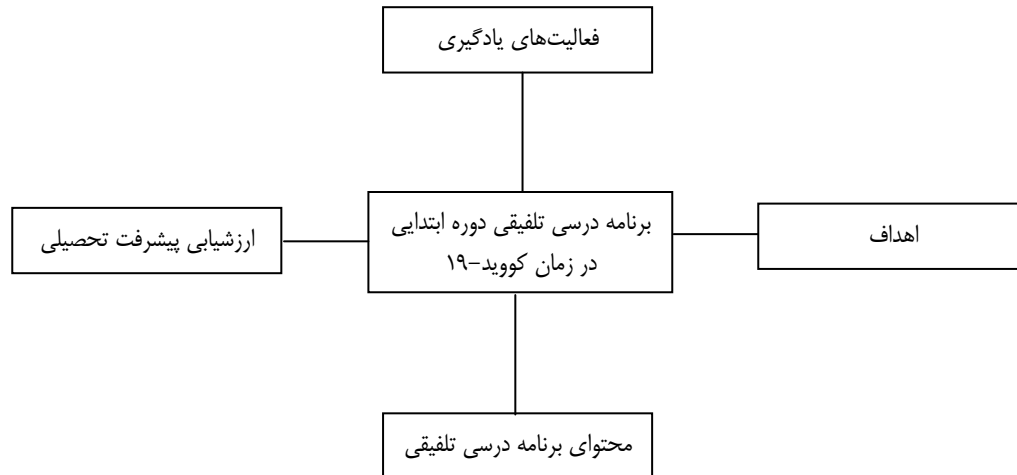
جدول ۲. کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی مقولات

ردیف	مقوله اصلی	مقوله	مفاهیم
۱			توضیحی
۲	فعالیت‌های یادگیری	روش تدریس	پرسش و پاسخ
۳			فرایندی

واحد کار			۴
آزمایش			۵
گردش علمی			۶
برنامه‌های تولید محتوا			۷
کلیپ			۸
انیمیشن			۹
کپتی ویت	روش‌های کمک		۰
استوری لاین	آموزشی		۱
فیلم آموزشی			۲
بازی			۳
یادگیری و یاددهی با روش پیشرفت تیمی به صورت آنلاین			۴
یادگیری و یاددهی با روش مسابقات گروهی دوره‌ای به صورت آنلاین			۵
خواندن و نگارش تلفیقی مشارکتی به صورت آنلاین	یادگیری مشارکتی		۶
آموزش با روش جیک ساو به صورت آنلاین			۷
آموزش با روش بررسی گروهی به صورت آنلاین			۸
خودمدیریتی			۹
رغبت به یادگیری	یادگیری خودراهبر		۰
خودکنترلی			۱
اجرای کردن برنامه‌ی درسی تلفیقی بر اساس اسناد بالادستی آموزش و پرورش در دوران کووید-۱۹			۲
ترکیب و پیوند دانش‌ها، روش‌ها، مهارت‌ها، ابزارها و چشم‌اندازها با توجه به شرایط به وجود آمده در زمان همه‌گیری کووید-۱۹	کلان		۳
توجه به علائق، نیازها و توانایی‌های یادگیرندگان در دوران کووید-۱۹		اهداف	۴
ارتباط برنامه درسی با مسائل زندگی واقعی به خصوص در دوران کووید-۱۹			۵
متناسب نمودن حجم محتوا و تنوع مواد درسی با زمان آموزش به صورت آنلاین			۶
شاگرد محوری در طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه‌ها.	جزئی		۷
درک ابعاد مختلف موضوع از زوایای مختلف.			۸
انعطاف‌پذیری در طراحی برنامه درسی تلفیقی در دوران کووید-۱۹			۹
یکپارچگی عناصر در برنامه درسی تلفیقی در دوران کووید-۱۹	عناصر محتوا	محتوای برنامه درسی	۰
چند رشته‌ای		تلفیقی	۱
میان رشته‌ای	سازماندهی محتوا		۲
فرارشته‌ای			۳
خودارزیابی			۴
آزمون‌های کتبی و شفاهی (به صورت آنلاین)	ارزشیابی		۵
ارزشیابی گروهی به صورت آنلاین	پیشرفت تحصیلی		۶

نهایتاً ۳۶ کد مفهومی و ۴ مقوله اصلی استخراج شد.

در بخش کدگذاری محوری، چهار کد محوری فعالیت‌های یادگیری، اهداف، محتوای برنامه درسی تلفیقی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان کدهای محوری مدل پژوهش انتخاب شدند. بنابراین مدل نهایی تحلیل و تبیین الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ در شکل ۱ نشان داده شده است:

شکل ۱. مدل نهایی تحلیل و تبیین الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه گیری کووید-۱۹. نتایج توصیفی مربوط به وضعیت جنسیت نمونه تحقیق حاضر نشان داد که ۵۵ درصد از نمونه‌های تحقیق مرد و ۴۵ درصد زن و ۷۹/۵ درصد متأهل و ۲۰/۵ درصد مجرد و نیز اکثریت نمونه‌های تحقیق دارای سابقه بیش از ۱۰ سال بودند (۶۲ درصد). نتایج سنجش روایی محتوی نشان داد که مقدار CVR با توجه به تعداد اساتید (۸ نفر)، ۰/۸۵ و مقدار CVI بیشتر از ۰/۸۸ به دست آمد. بنابراین روایی محتوی ابزار پژوهش مورد تأیید قرار گرفت.

جدول ۳. میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی متغیرهای مدل

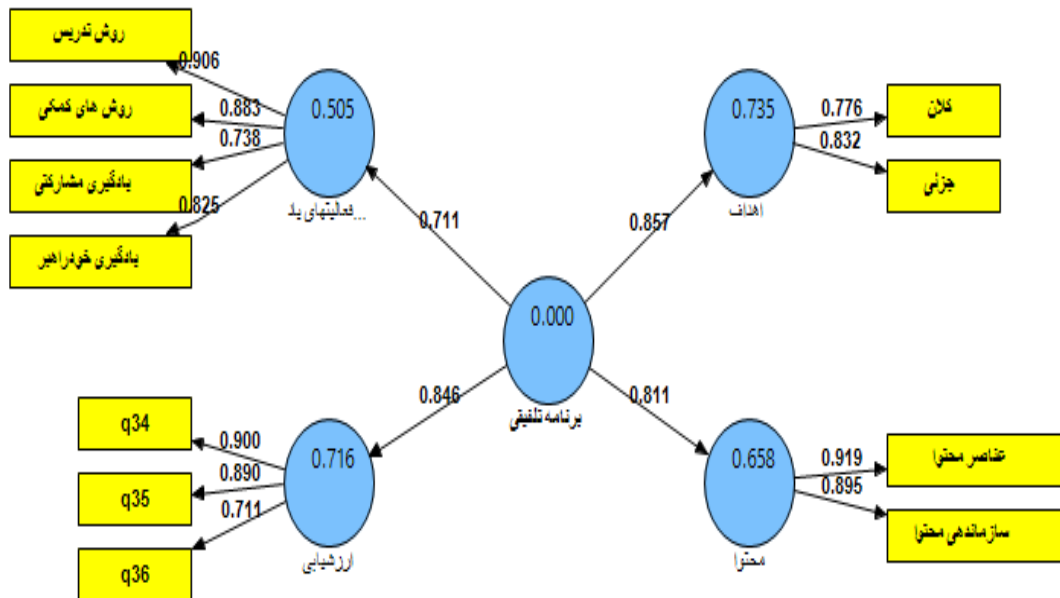
متغیرها	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
فعالیت‌های یادگیری	۳/۲۵	۰/۷۵	۱/۵۴	۰/۹۸
اهداف	۳/۴۴	۰/۸۷	۱/۶۰	۱/۳۰
محتوای برنامه درسی تلفیقی	۳/۳۰	۰/۸۱	۰/۹۹	۱/۶۶
ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	۳/۳۸	۰/۶۷	۳/۲۵	۵/۶۸

نتایج نشان داد که میانگین هر چهار متغیر اصلی، بیشتر از سه بود. چولگی بین ۳ و ۳- و کشیدگی بین ۵ و ۵- قرار نداشت. بنابراین توزیع داده‌ها غیرطبیعی می‌باشد و باید از نرم‌افزار واریانس محور پی ال اس استفاده گردد (Hair, et al, 2011). برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده شد و پایایی خود از سه طریق بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی صورت پذیرفت (جدول ۴).

جدول ۴. برازش مدل اندازه‌گیری

معیارها	آزمون‌ها	نتیجه
	ضرایب بارهای عاملی	بیشتر از ۰/۵ و تأیید شد
پایایی	آلفای کرونباخ	بیشتر از ۰/۷ و تأیید شد
	پایایی ترکیبی	بیشتر از ۰/۷ و تأیید شد
روایی همگرا	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	بیشتر از ۰/۴ و تأیید شد
	روش اول (سوالات مربوط به هر متغیر نسبت به خود آن متغیر همبستگی بیشتری دارند تا نسبت به متغیرهای دیگر)	تأیید شد
روایی واگرا	روش دوم (معیار مهم دیگری که با روایی واگرا مشخص می‌گردد، میزان رابطه یک متغیر با سوالاتش در مقایسه رابطه آن متغیر با سایر متغیرهاست)	تأیید شد

در ادامه با توجه به تأیید روایی و پایایی پرسشنامه پژوهش از طریق معادلات ساختاری، به بررسی روابط موجود در مدل پژوهش با استفاده از نرم‌افزار پی ال اس پرداخته شد (شکل شماره ۲).

شکل ۲. مدل اندازه‌گیری (بررسی ضرایب مسیر)

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تحلیل و تبیین الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ بود. بر اساس نتایج پژوهش در بخش کدگذاری محوری، چهار کد محوری فعالیت‌های یادگیری، اهداف، محتوای برنامه درسی تلفیقی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان کدهای محوری مدل پژوهش انتخاب شدند. بر این اساس فعالیت‌های یادگیری (روش تدریس، روش‌های کمک آموزشی، یادگیری مشارکتی و یادگیری خودراهبر) به عنوان یکی از ابعاد الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ شناخته شد. در این راستا (2020) Gholamian, et al بر یادگیری خودهدایتی براساس رویکردهای سازنده‌گرایی، توجه به تدریس گروهی و تأکید به روش‌های حل مسئله و اکتشافی در برنامه درسی تلفیقی تأکید کردند. (2018) Moradpour, et al شیوه‌ی سازمان‌دهی فعالیت‌های یادگیری را در برنامه درسی تلفیقی با اهمیت عنوان کردند. (2015) Safarnavadeh, et al روش تدریس را مهم ارزیابی نموده و (2020) Jazayeri, et al توجه به یادگیری خودراهبر را در جهت بهبود کیفیت برنامه درسی تلفیقی با اهمیت عنوان نمودند. برنامه درسی علوم تلفیقی، برنامه درسی است که در آن ارتباط در علوم و یادگیری وجود دارد. بدین ترتیب که یادگیری در یک موضوع درسی به یادگیری در موضوع درسی دیگر کمک کرده و میان آنها ارتباط برقرار می‌شود. در این راستا توجه روش تدریس، روش‌های کمک آموزشی، یادگیری مشارکتی محیطی محرک برای رشد و یادگیری دانش‌آموزان فراهم می‌کند. از سویی آموزش در حوزه برنامه درسی تلفیقی، بیشتر از رویکرد تلفیقی به روش‌های فعال آموزشی همچون حل مسئله و یادگیری خودراهبر توجه دارد. چراکه این نوع برنامه درسی بیشتر به آموزش کاربردی و ارتباط با محیط طبیعی و اجتماعی توجه دارد و نیازمند فعالیت بیشتر خود دانش‌آموزان هستند و همین امر موجب می‌شود تا برنامه درسی تلفیقی بیشتر از روش‌های حل مسئله و مشارکتی که از جمله روش‌های فعال آموزشی هستند استفاده کنند. در واقع دانش‌آموز در زندگی با مسائل مختلفی روبه‌رو می‌باشد و وقتی که با یک مسئله با موقعیت چند بعدی مواجه می‌شود از خود نمی‌پرسد که چه بخشی ریاضی، چه بخشی علوم و... است، بلکه سعی می‌کند برای حل آن مسئله و گذر از یک موقعیت مبهم از منابع مختلف دانش استفاده و مهارت لازم را به دست آورد. لذا توجه به روش تدریس از سوی معلم و توجه به یادگیری مشارکتی و تأکید

بر توسعه خودراهبردی دانش آموز در طول برنامه درسی و همچنین توسعه استفاده از فناوری های آموزشی و روش های کمک آموزشی می تواند به بهبود برنامه درسی تلفیقی در فضای مجازی کمک کند (Mahmoodi, et al, 2015).

بر اساس نتایج پژوهش، توجه و بهبود اهداف (کلان و جزئی) به عنوان یکی از ابعاد الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه گیری کووید-۱۹ شناخته شد. در این راستا (Moradpour, et al, 2018) اظهار کردند که تغییر در اهداف کلی و جزئی و هدف های رفتاری لازمه حرکت در جهت توسعه برنامه درسی تلفیقی می باشد. پژوهش (Mohammadi, et al, 2012) با عنوان ارائه الگوی تلفیق میان رشته ای در طراحی برنامه های درسی اظهار کرد که بر اساس حرکت و سازماندهی برنامه درسی به صورت نوین و فاصله گرفتن از شیوه های سنتی، می بایست اهداف برنامه درسی نیز بهبود یابد، در این راستا شخصیت، نیازها و رغبت های یادگیرنده، مسائل و مشکلات او در جامعه ای که در آن زندگی می کند و سازماندهی محتوا به شیوه موضوع مدار، می بایست در طراحی اهداف برنامه درسی مورد توجه قرار گیرد. در این راستا می توان گفت امروزه همگان اذعان دارند که دوره ابتدایی از حساس ترین مراحل تعلیم و تربیت محسوب می شود که آموزش و یادگیری در آن از اهمیت ویژه ای برخوردار است. آموزش در این دوره بیشتر متوجه مفاهیم عام و پایه در هریک از رشته های علمی است. فراگیران این دوره، مفاهیم را به صورت یکپارچه دریافت می کنند و قادر نیستند مفاهیم مختلف را که به صورت مجزا از هم آموزش می بینند به هم پیوند بزنند. به همین دلیل در روند یادگیری با موانع بسیاری مواجه می شوند. برنامه های درسی موجود، مفاهیم را به صورت مجزا به کودک منتقل می کنند و انتظار می رود که خود فراگیران ابتدایی بین مفاهیم مختلف در ذهن ارتباط برقرار سازند. در حالی که دانش آموزان در این سنین مخصوصاً سال های آغازین ورود به مدرسه هنوز توانایی پذیرش و کنار آمدن با برنامه های درسی مجزا و دارای زمان بندی مشخص را ندارند. از سویی عدم تجربه کافی در ارائه برنامه درسی مجازی در شرایط موجود و عدم آمادگی دانش آموزان برای آموزش مجازی به عنوان موانعی در جهت برنامه آموزشی مجازی قلمداد می شوند و این موانع همچنین در جهت تلفیق برنامه درسی تلفیقی در فضای مجازی نیز وجود دارند. در این راستا تغییر اهداف و تأکید بر حرکت به سوی برنامه تلفیقی در این زمینه حائز اهمیت است و در این راستا اصلاح کتب راهنمای معلم در پایه های تحصیلی و ارائه برنامه آموزشی مناسب برای معلمان به صورت مجازی می تواند زمینه دستیابی به اهداف را فراهم آورد (Himer, et al, 2020).

بر اساس نتایج پژوهش، محتوای برنامه درسی تلفیقی (عناصر محتوا و سازماندهی محتوا) به عنوان یکی از ابعاد الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه گیری کووید-۱۹ شناخته شد. در این راستا (Rabeie, et al, 2021) دریافتند هدف (حفظ تنوع زیستی و...) محتوا (تلفیق آموزش نظری و عملی بوم شناختی و...) از ابعاد الگوی مطلوب برنامه درسی درهم تنیده (تلفیقی) در دوره ابتدایی ایران می باشد. (Moradpour, et al, 2018) دریافتند عناصر چهارگانه (اهداف، محتوا و شیوهی سازمان دهی آن، فعالیت های یادگیری و ارزشیابی) از عناصر الگوی تلفیقی برنامه درسی می باشد. (Zein Aldeen, et al, 2015) در پژوهشی شیوه انتخاب اهداف آموزشی، شیوه انتخاب محتوا، شیوه سازماندهی محتوا، شیوه ارائه محتوا، بهره گیری از تکنولوژی آموزشی بر بهبود ارائه برنامه درسی تلفیقی اثر گذار است. تلفیق برنامه درسی به معنای ارتباط دادن و درهم آمیختن محتوای برنامه درسی به منظور انسجام تجارب یادگیری فراگیران است. سازماندهی تلفیقی می تواند به عنوان یک عامل تسهیل کننده و تنها کوشش ممکن در تمام برنامه ریزی درسی برای تحقق علائق تلفیقی (یکپارچه، در هم تنیده) مدنظر قرار گیرد. وجود مفاهیم عام و نسبتاً عام میان نظام های مختلف رشته ای و به بیانی دیگر وحدت میان علوم تاحدی، اجرای رویکرد تلفیقی را ضروری ساخته است. تلفیق برنامه درسی به طور فعال دانش آموزان را در آموزش درگیر می سازد و مهارت های تفکر آنها را گسترش می دهد. برنامه درسی تلفیقی فرصتی را فراهم می کند تا دانش آموزان ارتباطی بین موضوعات مختلف درسی با زندگی واقعی خود برقرار کنند و هنگامی که دانش آموزان این ارتباط را برقرار می کنند و پی می برند که چرا نیاز به دانستن این مهارت ها و یا دانش های خاص دارند، آن وقت فرایند یادگیری برای دانش آموزان مثبت می شود و سطح عمیق تر یادگیری محتوا و مهارت ها در سایه ی برنامه درسی تلفیقی صورت می گیرد. با این حال توجه به عناصر محتوا و سازماندهی محتوا و تلاش در جهت ایجاد انسجام (یکپارچگی و سازمان محتوا) و همچنین مربوط بودن (ارتباط محتوا با تجارب، علایق و نیازها) می تواند میزان دست یابی به اهداف برنامه درسی تلفیقی در فضای

مجازی را افزایش دهد. در عین حال انعطاف‌پذیری و سازنده‌گرایی از جمله رویکرد های مهمی هستند که در تدوین و سازماندهی محتوا حائز نقش می‌باشند و می‌بایست به آنها توجه نمود. با این حال ویرایش کتب درسی و افزایش دانش و آگاهی معلمان در راستای تلفیق برنامه درسی و آماده سازی فیلم‌های کمک آموزشی با رویکرد تلفیقی از جمله راهکارهایی است که به توسعه و بهبود این رویکرد کمک می‌کند (Gulpan, et al, 2020).

بر اساس نتایج پژوهش، ارزشیابی (پیشرفت تحصیلی، آزمون‌های کتبی و شفاهی) (به صورت آنلاین) و ارزشیابی گروهی به صورت آنلاین) به عنوان یکی از ابعاد الگوی برنامه درسی تلفیقی در آموزش مجازی دوره ابتدایی در شرایط همه گیری کووید-۱۹ شناخته شد. در راستا با نتایج بدست آمده، (Rabeie, et al, 2021)، (Safarnavadeh, et al, 2015)، (Gholamian, et al, 2020) و (Moradpour, et al, 2018) نیز اظهار کردند که ارزشیابی مناسب راهکاری برای بررسی میزان دستیابی به برنامه درسی تلفیقی است. ارزشیابی یکی از مهمترین مراحل تنظیم برنامه‌های درسی است. فرایند ارزشیابی اساساً فرایند تعیین میزان تحقق هدف‌های آموزشی به طور واقعی از طریق برنامه‌های درسی و آموزش است و از آنجایی که هدف‌های آموزش و پرورش، در واقع، بیانگر تغییراتی هستند که در رفتارهای انسان به وجود می‌آیند، به عبارت روشن‌تر، چون غرض نهایی از تدوین هدف‌ها، ایجاد تغییرات مطلوب در الگوهای رفتاری دانش آموزان می‌باشد، بنابراین ارزشیابی به میزان تغییرات در رفتارهایی که واقعاً صورت گرفته می‌پردازد؛ در این راستا بررسی پیشرفت تحصیلی، آزمون‌های کتبی و شفاهی (به صورت آنلاین) و ارزشیابی گروهی به صورت آنلاین از راهکارهایی می‌باشد که میزان دستیابی به اهداف برنامه‌ریزی تلفیقی در فضای مجازی را نشان می‌دهد.

با این حال و به طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد چهار کد محوری فعالیت‌های یادگیری، اهداف، محتوای برنامه درسی تلفیقی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان کدهای محوری مدل پژوهش می‌باشند، در این راستا پیشنهاد می‌شود تا: تمرکز بیشتر بر این کدهای بدست آمده می‌تواند زمینه بهبود کیفیت در برنامه درسی را در شرایط حاضر که آموزش به صورت غیر حضوری و الکترونیکی صورت می‌پذیرد را بهبود بخشد. نتایج پژوهش حاضر، حتی بعد از پایان دوران پاندومی کووید-۱۹ ویروس، می‌تواند راهگشای مدیران و برنامه‌ریزان آموزش ابتدایی کشور برای بهبود آموزش در دوران ابتدایی باشد. طراحان و گروه‌های آموزشی دوره ابتدایی، در راستای نتایج بدست آمده در جهت توسعه آموزش تلفیقی در آموزش مجازی اقدام کنند. از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به دشواری دسترسی به نمونه آماری و مبانی نظری محدود در زمینه تلفیق در آموزش مجازی اشاره کرد.

پیشنهادات به پژوهش‌گران آینده: به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود تا راهکارهای توانمندسازی معلمان در جهت انجام تدریس تلفیقی در فضای مجازی را مورد بررسی قرار دهند و همچنین چالش‌های آموزش‌های تلفیقی در فضای مجازی مورد بررسی و واکاوی قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از همه اساتید محترم شرکت کننده در پژوهش و نیز معلمان عالی قدر شهر اراک کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

References

- Dan Zh. (2020). China adopts non-contact free consultation to help the public cope with the psychological pressure caused by new coronavirus pneumonia. *Asian Journal of Psychiatry*. Available online 10 April 2020, In Press.
- DiCicco-Bloom B, Crabtree BF. The qualitative research interview. *Medical education*. 2006 Apr;40(4):314-21.
- Gajek E. (2018). Curriculum Integration in Distance Learning at Primary and Secondary Educational Levels on the Example of eTwinning Projects. *Educ. Sci.* 2018, 8, 1.
- Gholamian R, hashemi S, mashinchi A, behroozi M. (2020). Teaching Methods - Learning Integrated Social Education Curriculum in Elementary School. *Educational Administration Research*, 11(44): 15-26.
- Gulpan J O, Baja R.M. (2020). Technological Leadership of 21 st Century Principals of Private Secondary Schools. 4(4).
- Hair J. F, Sarstedt M, Ringle C M, Mena J A. (2011). An assessment of the use of partial least squares structural equation modeling in marketing research. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 40(3): 414–433.
- Hero J. L. (2020). Exploring the Principal's Technology Leadership: Its Influence on Teachers' Technological Proficiency. *Online Submission*, 4(6), 4-10. [Link]
- Himer T, Alex J, Mattout S, Mitwally N, Alnassar S. (2020). Medical students' perceptions of their educational environment in an integrated curriculum in Saudi Arabia. *Journal of the Pakistan Medical Association*, 1-14.
- Jazayeri Y, Paul R, Behjat L, Potter M. (2020). Learning From The Integrated Curriculum Approach: Student Reflections During And After Their Experience. *Proceedings Of The Canadian Engineering Education Association (Ceea)*.
- Khavari S A. (2009). Integrated approach: a strategy for today's school curriculum. *Efficient Schools*, No. 6, 77-75.
- Kniep S M, Reid J L. (2020, July). 21st century competencies in light of the history of integrated curriculum. In *Frontiers in Education (Vol. 5, p. 122)*. Frontiers.
- Mahmoodi F, Cheraghi Z. (2016). Comparing the Importance of Curriculum Integration from the point of view of Academic Staff of Tabriz University of Medical Sciences and University of Tabriz Faculty Members. *J Med Educ Dev*; 9 (23) : 64-73.
- Mohammadi M, Fathi Vajargah K. (2012). Presenting an interdisciplinary integrated model in Curricula Planning. *Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 2(4): 19-37.
- Moradpour J, Naderi Eh S M, Asareh A. (2018). Designing an integrated model of the first secondary school curriculum and its validation from the perspective of curriculum experts and relevant teachers. (2018). ", *Research in Teaching*, 6(4): 209-237.
- Motahhari Nejad, H. (2015). Integrated curriculum as the today need of engineering education (Creating the KNOW/DO/BE bridge). *Iranian Journal of Engineering Education*, 17(66): 17-38.
- National Health Commission of the People's Republic of China. An update of novel coronavirus pneumonia outbreak as of 24:00 on 17 February(2020).
- Purwani W A, Erfansyah N F, Pangastuti R, et al. (2020). Meeting Standards through Integrated Curriculum: Point of View by Sussan M. Drake and Rebecca C. Bruns. *IJORER: International Journal of Recent Educational Research*, 1(1): 58-62.

- Rabeie M, Hajihossinnejad G, Ataran M, et al. (2021). The Optimal Model of Curriculum in the Field of Ecological Literacy Education in the Elementary Schools. *Journal of Curriculum Studies*, 15(59): 5-30.
- Rastegari N, Salari Chineh P. (2020). Identification and analysis of effective factors in improving the teaching-learning process of Farhangian University students-teachers using e-learning approach using interpretive structural modeling (ISM), the second national conference on new teaching-learning findings In elementary school, Bandar Abbas.
- Safar Nawadah M, Mohammadi F, Jafari GhavamAbad F. (2015). "Integrated curriculum model in general dentistry education in Iran", *Quarterly journal of qualitative research in curriculum*, First year, No. 1. [In Persian].
- Safarnavadeh M, Mohamadi Farsani F. (2015). The Integrated curriculum model in Iran dental education. *Qualitative Research in Curriculum*, 1(1): 61-80.
- Zein Aldeen Z, Naderi E, Shariatmadari A, Seif Naraghi M. (2015). Providing a guide model for curriculum development based on examining the level of knowledge of faculty members of the Islamic Azad University, Kerman Branch of the basic axes of curriculum planning. *Journal of Educational Leadership and Management*, 4 (4): 99-128.

Development and Validation of an Integrated Curriculum Model in Elementary School Virtual education in the Context of the Covid-19 Epidemic

Abuzar Ghasemi¹

Zabih Pirani^{2*}

Faeza Natghi³

Abstract

Purpose: The educational institution is considered one of the largest producers of information and undoubtedly the largest consumer and storer of information and knowledge, this is important in our country due to the quantitative development of educational institutions and attention to religious and national components. And it has a higher value. The production of knowledge and its optimal application in the process of education and training will increase the knowledge and ability of learners in their most important mission, that is, the training of capable and efficient human resources will succeed more than in the past. However, throughout history and in the contemporary era, there have been many crises that have affected the process of social presence of people in the society and have reduced the desire of people to be outside the house. Seasonal diseases, air pollution, riots and street conflicts, etc. have been among these crises. But the new crisis that has affected all countries is the way of the Covid-19 virus. An outbreak of the novel Covid-19 pneumonia occurred in December 2019 in Wuhan, Hubei Province, China, and caused global concern. As with all disease outbreaks, the first likely psychological response of the general population is fear of contamination. They also fear that this epidemic will continue. The borderless spread of this new and deadly virus has caused the closure of public centers, educational facilities and important events, including various levels of social and research activities, etc. in different parts of the world. In this regard, one of the institutions affected by Covid-19 was educational organizations and institutions such as schools and universities. The aim of this study was to analyze and explain the pattern of integrated curriculum in elementary school virtual education in the context of the Covid-19 epidemic.

Methodology: In terms of applied purpose, in terms of method, the present study was a mixture of consecutive exploratory type and in terms of data collection method in the qualitative part of the data base and in the quantitative part, correlation and structural equations. In the first (qualitative) part of the field interview, the participants included curriculum instructors and some prominent elementary teachers who had top provincial rankings in teacher evaluation, and these individuals were purposefully selected (20 interviews). With 20 people and continued to the point of theoretical saturation) and in the second part (quantitative), the statistical population included elementary teachers in Arak (360 people). The research tool in the qualitative part of the interview was semi-structured and in the quantitative part, a questionnaire (36 items in the form of four indicators) was selected. MaxQDAPro, SPSS24 and Smart PLS2 software were used to review and answer the research questions and to draw and compile the measurement model and structural model.

Findings: The results of the present study showed that the four central codes of learning activities, objectives, content of the integrated curriculum and evaluation of academic achievement were the central codes of the integrated curriculum model in elementary school virtual education in the context of the Covid-19 epidemic. Also, the results of the structural model showed that all four dimensions have sufficient fit.

Conclusion: The results of the present study, even after the end of the Covid-19 pandemic period, can pave the way for primary education managers and planners in the country to improve primary education.

Keywords: Integrated Curriculum, Virtual Eeducation, Covid-19.

---

¹Phd student of Curriculum Planning, Department of Educational Sciences, Arak Branch, Islamic Azad University, Arak, Iran. amir.shariati2@gmail.com

²Assistant Professor, Department of Psychology, Arak Branch, Islamic Azad University, Arak, Iran. (Author). ebideldar81@gmail.com

³Associate Professor, Department of Educational Sciences, Arak Branch, Islamic Azad University, Arak, Iran. f-natghi@iau.arak.ac.ir